

Partij voor de Dieren

Statenfractie Noord-Brabant

Jaarverslag 2017

Inhoud

1. Voorwoord	3
2. Hoofdthema's	5
3. Persberichten	8
4. Opiniestukken	10
5. Perspublicaties	10
6. Moties en amendementen	12
7. Vragen	12
8. PS debatbijdragen	14

1. Voorwoord

U leest nu het statenjaarverslag over 2017 van de Statenfractie van de Partij voor de Dieren in de provincie Noord-Brabant. Wij leggen hiermee als fractie verantwoording af over ons werk in de provincie Noord-Brabant.

2017 Is een belangrijk jaar geweest voor de Brabantse veehouderij. Heel Nederland leefde toe naar het 'historisch besluit' dat op 7 juli werd genomen. Ondanks het protest van een grote delegatie Partij voor de Dieren-leden, die voor het provinciehuis werden vergezeld door Tweede Kamer-lid Esther Ouwehand, stemden de vier coalitiepartijen (VVD, SP, D66 en PvdA) en GroenLinks in met het nieuwe landbouwbeleid. Veehouders moeten aan strengere regels voldoen omtrent de uitstoot van natuurvervuilende stoffen. Wij hebben tegen gestemd, omdat de strengere regels verdere industrialisatie tot gevolg heeft. Het is een compromis met als resultaat meer en grotere megastallen, meer en grotere mestfabrieken, een nog steeds te grote stikstofuitstoot op de natuur en nagenoeg evenveel dieren in de stallen. Daarbovenop gaan er weer vele tientallen miljoenen compensatie-euro's naar de veehouders geschoven worden. Wij blijven inzetten op de omschakeling naar biologische landbouw en de groene eiwittransitie!

Ook op het gebied van natuur is er veel te doen geweest in de Brabantse politiek. Per 1 januari is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. De provincies hebben nu meer bevoegdheden op het vlak van natuur. Wij hebben ons ook in 2016 erg sterk gemaakt voor meer inzet van preventieve maatregelen om schade door wilde dieren te voorkomen, maar het provinciale beleid gaat stug verder met het rigoureuus afschieten van dieren. We hebben een lange weg te gaan maar we blijven erg gemotiveerd om op te komen voor de vele duizenden ganzen, wilde zwijnen en andere dieren die recht hebben op een plek in de natuur.

Andere onderwerpen waar we ons dit jaar mee bezig hebben gehouden zijn onder andere het behoud van historische zandpaden zoals de Roover in Hilvarenbeek, overlast van luchthaven Seppe, het terugdringen van de bijensterfte en snellere en effectievere realisatie van natuur, in lijn met de Europese doelstellingen.

Mede namens mijn collega Statenlid Paranka Surminski, dank ik u voor uw aandacht voor ons jaarverslag en hoop ik van harte op uw steun in het komende jaar. We hebben ook in 2018 weer genoeg te doen!

Met vriendelijke groet,

Marco van der Wel,
fractievoorzitter Partij voor de Dieren Noord-Brabant

2. Hoofdthema's

De Partij voor de Dieren heeft een planeetbrede visie, en als kleine fractie in Provinciale Staten zetten we ons vooral in op een aantal kernthema's. Op onze website hebben we een aantal [dossierpagina's](#) aangemaakt waar we al onze informatie over een bepaald thema verzamelen. We proberen deze pagina's zo actueel mogelijk te houden.

Hieronder een korte inleiding bij de thema's waarover u meer kunt vinden op onze website.

Intensieve veehouderij

Noord-Brabant kent de grootste intensieve veehouderijdichtheid ter wereld. Dit zorgt voor een hoge mate van fijn stof- en stikstofuitstoot, met gezondheidsrisico's en milieuschade tot gevolg. Ook betekent dit dat er in Brabant vele miljoenen dieren hun korte leven lang in heilloze stallen doorbrengen.

Onder het mom van verduurzaming zijn de regels voor de veehouderij op 7 juli aangescherpt. De Partij voor de Dieren heeft hier tegen gestemd, omdat dit nieuwe beleid verdere industrialisering van de veehouderij veroorzaakt. De enige winnaars van het nieuwe landbouwbeleid zijn de megastalondernemers die het overgrote deel van hun vlees en zuivel exporteren. De Brabanders blijven met de stank, gezondheidsrisico's en afbrokkelende natuur achter.

De Partij voor de Dieren pleit voor inkrimping van de veestapel, omschakeling naar biologische landbouw en bevordering van de groene eiwittransitie (plantaardige alternatieven voor dierlijke producten). Initiatieven op deze punten (moties en amendementen) worden helaas weggestemd. De meeste partijen willen niet inzetten op de broodnodige omslag van de Brabantse veehouderij.

Meer informatie over de intensieve veehouderij in Brabant vindt u [hier](#).

Mestfabrieken

Als gevolg van de immense veestapel heeft Brabant een gigantisch mestoverschot van negen miljard kilo per jaar. De provincie zet in op verdere industrialisatie om dit overschot weg te werken. Het provinciale beleid is erop gericht reusachtige mestbewerkende installaties, mestfabrieken, op industrieterreinen neer te zetten, waar dagelijks tientallen tankwagens af- en aanrijden om mest te brengen.

Mestbewerking is onder te verdelen in mestvergisting – waarbij het gas dat ontstaat uit een vergistingsproces energie wordt opgewekt (vooral uit de toegevoegde biomassa) – en mestverwerking – waarbij de mest wordt gedroogd om er droge mestkorrels van te maken.

Het bewerken van mest in mestfabrieken is symptoombestrijding en houdt de alsmaar uitdijende vee-industrie in stand, samen met al haar negatieve invloed op dierenwelzijn, natuurkwaliteit en leefbaarheid. Om te voorkomen dat de vee-industrie juist nog verder kan uitbreiden moeten we mestfabrieken zoveel mogelijk weren.

Het verzet door omwonenden tegen de vestiging van de grote mestfabrieken is groot en hartstochtelijk. De lokale politiek sluit zich steeds vaker bij het verzet aan, tot ongenoegen van de provinciale coalitiepartijen. Bekende voorbeelden zijn de Biomineralen BV in Roosendaal en OOC in Oss.

Argumenten tegen mestfabrieken als oplossing van het mestprobleem zijn er in overvloed. [Hier](#) leest u er meer over.

Faunabeheer

De Partij voor de Dieren vindt dat in het wild levende dieren zoveel mogelijk met rust moeten worden gelaten. Maar in de vorm van (hobby)jacht, wildbeheer en schadebestrijding worden er jaarlijks vele duizenden dieren in de Brabantse natuur doodgeschoten.

Dit jaar is een nieuw Faunabeheerplan (FBP) in werking getreden. Ondanks dat de Partij al jaren hamert op meer inzet van diervriendelijk, preventieve maatregelen tegen landbouwschade door wilde dieren, en ondanks dat hierover ook een motie is aangenomen, wordt er in het FBP weer vooral ingezet op afschot. Innovatieve, diervriendelijke middelen blijven onbeproefd en worden te makkelijk als ineffectief weggezet.

Een dieptepunt is de massale doding van ganzen. Voor Grauwe Ganzen is een afschotquotum van 17.000 dieren in 2017 ingesteld. Wij hebben hier veel schriftelijke vragen aan gewijd, aangezien de ontheffing hiervoor onterecht en onrechtmatig is. Over wat wij doen op het thema faunabeheer kunt u [hier](#) lezen.

Natuur

De Partij voor de Dieren vindt dat de natuur die we nog over hebben, natuur moet blijven. Natuur is geen luxe, maar noodzakelijk voor het bestaan. Ondertussen is de kwaliteit van de natuur in Nederland ernstig in gevaar. Meer dan 80 procent van de speciale beschermingszones, de zogeheten Natura 2000-gebieden, bevindt zich in slechte staat.

De Nederlandse provincies moeten op basis van Europese afspraken natuurgebieden inrichten. Deze gebieden moeten samen een netwerk vormen ten behoeve van de biodiversiteit. De Partij voor de Dieren vindt dat er niet langer getreuzeld moet worden met het realiseren van nieuwe natuur, maar alle noodklokken die wij hierover luiden ten spijt, ziet het er naar uit dat de doelstellingen niet gehaald gaan worden.

De provincie Noord-Brabant moet van het Rijk ook nog eens duizenden hectare aan nieuw natuurnetwerk inrichten waar de provincie ver mee achter loopt. In plaats van zelf actie te ondernemen en natuurgebieden te realiseren, stelt de provincie zich afwachtend en afhankelijk op van 'maatschappelijke partners' die het laten afweten. De Partij voor de Dieren vindt dat natuur moet worden behandeld als een hoofdzaak en niet als een bijzaak.

[Hier](#) leest u meer over de natuur in Brabant.

Omgevingsvisie

In 2016 zijn de eerste bijeenkomsten gestart over de vast te stellen omgevingsvisie, de visie op de fysieke leefomgeving, waarop de in 2021 in werking tredende omgevingsverordening moet zijn gebaseerd.

Vanaf dag één hebben we ons verzet tegen het mens-centrale denken en hebben we meer aandacht gevraagd voor de positie van natuur en flora en fauna. Tijdens de startbijeenkomst zijn we uiterst kritisch geweest op de focus op slechts één diersoort – Homo sapiens – en het veronderstelde alleenrecht van onze soort op de planeet.

In 2017 vonden bijeenkomsten met burgers en bestuurders plaats, bijvoorbeeld tijdens de ProefMei in Bergen op Zoom en diverse interactieve knutsel- en

brainstormsessies met ambtenaren, maar het uiteindelijk resultaat is onveranderd. Er is nog een lange weg te gaan tot de omgevingsverordening wordt vastgesteld en we blijven ons inzetten voor meer bescherming van dieren, natuur en milieu in de omgevingsvisie.

Bijen

Het gaat niet goed met de bijen in Brabant. De bijensterfte in onze provincie is al een aantal jaren aanzienlijk hoger dan in andere gebieden in Nederland. Gemiddeld sterven er in de winter ongeveer 8% meer bijen dan in de rest van Nederland. In Brabant is het behoud en de versterking van een gunstige leefomgeving voor bijen van cruciaal belang om bijensterfte te voorkomen. Versterking van de leefomgeving is hard nodig en niet alleen van groot belang voor de natuur maar ook voor de landbouwproductie.

In 2014 hebben wij een initiatiefvoorstel ingediend om de bijensterfte tegen te gaan. Naar aanleiding hiervan is de provincie het meerjarenprogramma 'Bijenimpuls voor Brabant' gestart. Het programma was een groot succes en wordt op verzoek van onze fractie ook na 2017 voortgezet. [Hier](#) leest u meer over bijen in Brabant.

Naast specifiek de bijen zijn insecten in het algemeen een aandachtspunt. Dit jaar is duidelijk geworden dat er sprake is van een forse afname van de insectenstand.

3. Persberichten

Hieronder de lijst met persberichten die naar de media zijn gestuurd. Klik op de titel van een bericht om het online te lezen.

Regelmatig worden onze persberichten door de media opgepikt. In de volgende paragraaf vindt u een overzicht van mediapublicaties waarin onze fractie of Statenleden worden genoemd.

Datum	Titel
3 januari	Partij voor de Dieren wil aantal vluchten van Seppe terugschroeven
10 januari	Bescherm landschap en natuur tegen overbodige weg boven Baarle
11 januari	Groene Woud niet geschikt voor edelhert
30 januari	Provincie laat luchtvaart Seppe te veel op beloop
3 februari	Voorkom gebruik van vliegvelden voor doorvoer drugs
8 februari	Wanneer dierenwelzijn in FBE?
22 februari	Bomenkap geeft illusie van veiligheid N638
3 maart	Oplossing stankprobleem is sigaar uit eigen doos!
7 maart	Provincie over de schreef inzake BioMoer

13 maart	"Waar staan de Brabantse mestfabrieken en hoeveel kosten ze ons?"
28 maart	Oproep aan Brabantse gemeenten: Teken protest aan tegen mestfabrieken en megastallen
3 april	Lopen we in Brabant ook risico op gifwolken van mestfabrieken?
10 april	Provincie, is er nieuws uit bijenland?
12 april	Brabantse Statenleden in fakkeltocht tegen konijnenleed
12 april	Provincie kan verharding Roover tegenhouden
21 april	Ook na 2017 hulp voor de bijen
17 mei	Stel regels aan houtoogst tijdens broedseizoen
29 mei	Roover niet verhard, wel vervuild
2 juni	Natuurcompensatie Hoogerheide de dupe van evenement KBX
3 juni	Meer transparantie in uitbreidingen van veehouderijen
28 juni	Mest in ons drinkwater?
11 juli	"Tijd voor landbouwbeleid dat rekening houdt met alle belangen"
18 juli	Aanpak ganzen en wilde zwijnen veel te rigoureu
8 augustus	Is de provincie niet op de hoogte van kosten van mest in grondwater?
23 augustus	Tiny houses horen niet in de Brabantse natuur
28 augustus	Slapeloze nachten voor omwonenden MarcoGas
12 september	Natuur en gezondheid onder druk door overtredende veehouders
15 september	Windmolens langs A16: Zorg dat vogels en vleermuizen er niet van langs krijgen!
19 september	Duidelijkheid over mestbewerking door champignonkweker Gemert
20 oktober	Afschot van ganzen ook in Brabant onrechtmatig?
31 oktober	Zonder ZLTO kansen voor mens en dier
1 november	Nijnsel onleefbaar door concentratie aan megastallen
27 november	Schade door ganzen laag: doden niet meer nodig!
1 december	Help Oirschot: trek vergunning megastal in!

4. Opiniestukken

Af en toe sturen we een opiniestuk in om het debat over een bepaald onderwerp (meer) aan te zwingelen en onze visie kenbaar te maken. Hieronder een lijst van opiniestukken die zijn ingestuurd. Klik op de titel van een bericht om het online te lezen.

Datum	Titel
6 maart	Besteed cultuursubsidie daar waar het echt nodig is
19 april	Krimp de veestapel
14 juli	Met compromis veehouderij zijn we verder van huis
14 november	Mes en vork in strijd tegen de mestfraude

5. Perspublicaties

Regelmatig worden onze persberichten geheel of gedeeltelijk gepubliceerd door de pers. Hieronder staan de publicaties in de online media waarin onze fractie is genoemd. Klik op de titel van een bericht om het te lezen. Op de website van de fractie wordt een [actuele lijst van perspublicaties](#) bijgehouden.

Datum	Medium	Titel
2 januari	Omroep Brabant	3,5 miljoen voor behoud troeteleik? 'Te duur', vindt de provincie
2 januari	BN De Stem	'Troeteleik' is markante boom, maar geen visitekaartje voor Brabant
3 januari	Binnenlands Bestuur	Provincie vindt 3,5 miljoen te veel voor een boom
8 januari	Rucphense Bode	PvdD wil beperking vliegverkeer Breda International Airport
10 januari	Nu.nl	PvdD wil beperking vliegverkeer Breda International Airport
10 januari	BN De Stem	Dierenpartij wil minder vluchten vanaf Seppe
11 januari	Omroep Brabant	Dierenpartij tegen edelherten in Groene Woud: 'Dat wordt straks jagen in een hertenkamp'
11 januari	Brabants Dagblad	Partij voor de Dieren: Groene Woud niet geschikt voor edelhart
30 januari	BN De Stem	'Meer klachten over Seppe dan provincie meldt'
1 februari	Nu.nl	PvdD haalt fors uit naar provincie inzake vliegveld
5 februari	Nu.nl	Politiek wil cokesmokkel via Seppe aanpakken
5 februari	Omroep Brabant	Cocainesmokkel via Breda International Airport, hoe kon dat gebeuren?
6 februari	BN De Stem	Hoe kon cocaïne vanaf Breda International Airport worden gesmokkeld?
14 februari	Eindhovens Dagblad	Kamerleden in debat in Valkenswaard
14 februari	Brabants Dagblad	Sjoerd Potters (VVD) krijgt prijs Meest Duidelijke Politicus uitgereikt door BraboNeger
14 februari	Omroep Brabant	Jip (16) is de beste leerling-debater van school

16 februari	BN De Stem	Protestactie voor troeteleik: 'Natuur wordt veel te makkelijk verwoest voor meer wegen'
16 februari	Omroep Brabant	Partij voor de Dieren protesteert tegen kap van troeteleik A58
17 februari	Nu.nl	Partij voor de Dieren protesteert tegen kap Anneville-eik
17 februari	Breda Vandaag	Partij van de Dieren gaat protesteren tegen kap 'Troeteleik'
19 februari	BN De Stem	PvdD voert actie voor troeteleik in middenberm A58: 'Red onze boom!'
28 februari	Omroep Brabant	'Zorgen over doorvoer van drugs via Breda International Airport'
5 maart	Brabants Dagblad	Boeiende debatten tijdens politiek café in Heesch
5 maart	Dtv	Politici debatteren in politiek café BRUG
8 maart	BN De Stem	'Beïnvloeding in kwestie Biomoer'
3 april	Brabants Dagblad	PvdD stelt vragen over risico's salpeter- en zwavelzuur bij Brabantse mestfabrieken
13 april	Brabants Dagblad	Brabantse Statenleden doen in Moergestel mee aan fakkeltocht tegen konijnenleed
18 april	Brabants Dagblad	Partij voor de Dieren wil 'konijn uit het nauw' in Brabant
21 april	Eindhovens Dagblad	Opinie: Verklein die veestapel nu eens
26 april	Eindhovens Dagblad	Opnieuw discussie over champignonkweker Gemert
17 mei	Brabants Dagblad	Partij voor de Dieren Brabant wil regels voor houtoogst tijdens broedseizoen
29 mei	Brabants Dagblad	Partij voor de Dieren stelt vragen over puinlaag op Rovert in Hilvarenbeek
5 juli	Brabants Dagblad	Partij voor de Dieren gaat protesteren tegen megastallen en mestfabrieken, mét Tweede Kamerlid Ouwehand
14 juli	Eindhovens Dagblad	Opinie: Duurzame veeteelt verder weg door 'historisch' besluit
18 juli	BN De Stem	Statenfracties: Jagen met geluidsdempers? Levengevaarlijk!
18 juli	Brabants Dagblad	Partij voor de Dieren kritisch over het 'platweg doden van zoveel mogelijk dieren' in Brabant
8 augustus	Omroep Brabant	BMF en PvdD maken zich zorgen om het grondwater in Brabant
30 augustus	Eindhovens Dagblad	Protest tegen mestvergisting op champignonkwekerij Gemert
22 september	Eindhovens Dagblad	Opnieuw Statenvragen over champignonkwekerij Gemert
2 november	Brabants Dagblad	Tegenstanders megastal Nijnsel vragen provincie om hulp, '70.000 varkens in onze straat'
8 november	Omroep Brabant	Opvangcentra voor gewonde wilde dieren luiden noodklok: subsidie moet blijven
16 november	Eindhovens Dagblad	Vertrouwen in de veehouderij wordt zwaar op de proef gesteld

6. Moties en amendementen

Hieronder de moties en amendementen die door de fractie zijn ingediend. Klik op de titel om de motie online te lezen. Alle amendementen en moties zijn op [de website van de fractie](#) na te lezen, waar ook is te zien welke fracties voor en tegen onze amendementen en moties hebben gestemd.

Datum	Titel	Status
21 april	Motie Krimp de Veestapel	Verworpen
21 april	Motie Betonstop voor Brabant	Verworpen
21 april	Motie Continuering van 'Bijenimpuls voor Brabant'	Aangenomen
9 juni	Motie PS roepen gemeentes op verantwoordelijkheid te nemen in Vvqb-middelen	Verworpen
7 juli	Motie Promotie voor biologische producten	Verworpen
7 juli	Motie Ruimte voor biologische landbouw	Verworpen
7 juli	Motie Megastallen Nee	Verworpen
7 juli	Amendement rust in het gemengd landelijk gebied	Verworpen
27 oktober	Amendement Meevallers Faunafonds inzetten voor diervriendelijke preventie landbouwschade	Verworpen
10 november	Motie Ondersteuning diervriendelijke schadebestrijding	Verworpen
10 november	Amendement Meevallers Faunafonds inzetten voor opvang inheemse dieren	Verworpen
10 november	Motie Voorbeeldfunctie plantaardige provincie in transitie duurzame landbouw	Verworpen
15 december	Amendement niet inleveren op soortenbescherming	Verworpen

7. Vragen

Hieronder de schriftelijke vragen en een deel van de technische vragen die de fractie heeft ingediend. Klik op de titel om de vragen en antwoorden online te lezen. Alle vragen en de antwoorden zijn op [de website van de fractie](#) na te lezen.

Datum	Onderwerp
3 januari	Vragen over de geluidsoverlast van luchthaven Seppe
10 januari	Vragen over de vertraagde oplevering van de natuurbrug in het Groene Woud
10 januari	Vragen over de omlegging van de provinciale weg bij Baarle (N260)
3 februari	Vragen over drugssmokkel op Breda International Airport
8 februari	Vragen over de maatschappelijke verbreding van het bestuur van de faunabeheereenheid
13 februari	Vragen over de kwaliteit van natuur, lucht en water Noord-Brabant
22 februari	Vragen over een plan om vele tientallen tot honderden bomen te gaan kappen langs de N638 Zundert-Rucphen
3 maart	Vragen over "geen stank meer in Rijkevoort"
7 maart	Vragen over de uitbreiding van BioMoer B.V. in de gemeente Bergen op Zoom.
3 april	Vragen over de gevaren van gebruik van salpeterzuur en zwavelzuur bij mestverwerkingsinstallaties
10 april	Vragen over de 'Versnelling transitie veehouderij'
10 april	Vragen over de voortgang en effectiviteit van 'Bijenimpuls voor Brabant'
12 april	Vragen over de vermelding van de roek in het nieuwe faunabeheerplan
12 april	Vragen over de champignonkwekerij aan de Beeksedijk in Gemert
12 april	Vervolg vragen over de plannen voor verharding van de Roovert door de gemeente Hilvarenbeek.
24 april	Vragen over uitspraken van gedeputeerde Spierings in het programma Buitenhof
12 mei	Vragen over het gedeeltelijk intrekken van een omgevingsvergunning voor een varkensstal in Liempde
17 mei	Vragen over grootschalige kapwerkzaamheden op boswachterij De Pan tijdens het broedseizoen
26 mei	Vragen over puinafval op het historisch zandpad De Roovert.
2 juni	Vragen over de transparantie van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij
2 juni	Vragen over het maaien en gebruik als tijdelijk parkeerterrein van een deel van de ecozone in Hoogerheide ten behoeve van evenement KBX
13 juni	Vraag over de kaartwijziging plan t Zand te Alphen Chaam
28 juni	Technische vragen over energieverbruik van luchtwassers
28 juni	Vragen over de hoge doses meststoffen in het Noord-Brabantse grondwater
30 juni	Technische vragen over dierproductierechten en ammoniakuitstoot
3 juli	Technische vragen over een concrete definitie van een 'onaanvaardbaar gezondheidsrisico' van de vee-industrie
17 juli	Technische vragen over continuering van 'Bijenimpuls voor Brabant'
18 juli	Vragen over ontheffingen op de Wet natuurbescherming (ganzen en wilde zwijnen)

8 augustus	Vervolgfragen over de hoge doses meststoffen in het Noord-Brabantse grondwater
23 augustus	Vragen over tiny houses in de natuur
28 augustus	Vragen over overtredingen door MarcoGas B.V. in Bakel
6 september	Vragen over onveilige situaties door jacht/beheer/schadebestrijding nabij woonwijken
12 september	Vragen over toezicht en handhaving op veehouderijen
19 september	Vragen over een omgevingsvergunning voor het overkappen van een mestkuil aan Beeksedijk 10 in Gemert
25 september	Vragen over de bestemmingswijziging ten behoeve van permanente bewoning van recreatiewoningen in gebied de Stille Wille
4 oktober	Vragen over lekkende opslagtanks mestverwerker Den Ouden
20 oktober	Vragen over acute schorsing afschot ganzen in de provincie Utrecht
31 oktober	Vragen over het intrekken van steun aan de BZV door ZLTO
1 november	Vragen over het verzoek van RE-Actiegroep De Bleieven om gehoor te geven aan de zorgplicht om gevaar voor de volksgezondheid door endotoxine te voorkomen
17 november	Vragen over de actualisatie van Brabant Uitnodigend Groen (BrUG) / Opdracht Groen Ontwikkelbedrijf Brabant
21 november	Vervolgfragen over het intrekken van steun aan de BZV door ZLTO
24 november	Vragen over het terugbrengen van de schade door ganzen naar het doelniveau
1 december	Vragen over een megastal naast natuurgebied De Kampina in Oirschot
4 december	Vragen over landjepik door boeren
29 december	Vragen over de staat van instandhouding van de Wilde Fend en de Smient

8. PS debatbijdragen

Hieronder staan de belangrijkste bijdragen die onze twee Statenleden hebben geleverd aan debatten tijdens Statenvergaderingen. Klik op de titel om de bijdrage online te lezen. De debatbijdragen zijn ook na te lezen op [de website van de fractie](#).

Datum	Onderwerp
20 januari	Pivot Park 2.0, impulsen voor een duurzame exploitatie
21 april	Perspectiefnota 2017
19 mei	Jaarstukken 2016
9 juni	Zienswijze concept-begroting 2018 van Parkschap nationaal park De Biesbosch
9 juni	Zienswijzen op de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdiensten
9 juni	Evaluatie Zuidelijke Rekenkamer Informatievoorziening investeringsfondsen Noord-Brabant
23 juni	Themavergadering Transitie duurzame veehouderij
7 juli	Nieuw landbouwbeleid (wijziging Verordening ruimte & tweede wijzigingsverordening natuurbescherming Noord-Brabant)
27 oktober	Bestuursrapportage 2017
27 oktober	Taakanalyse vergunningverlening, toezicht en handhaving
27 oktober	Continuering van Bijenimpuls voor Brabant
27 oktober	Bestuursrapportage 2017
10 november	Begroting 2018
17 november	8e Wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 voor wat betreft de onderdelen grondwaterbescherming en stiltegebieden
1 december	Begrotingswijziging Gereserveerde middelen Energie voor uitvoering Energietransitie 2018-2019
1 december	Begrotingswijziging Uitvoeringstaken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) Wet natuurbescherming
1 december	Beleidsactualisatie BrUG (Brabant Uitnodigend Groen)
15 december	Begrotingswijziging Naar een klimaatbestendig Brabant

